PIERWSZA ŁAWKA · 40 ZADAŃ Z JEDNEGO TEMATU · MATURA 2027 PR · JĘZYK POLSKI · MATURA 2027 · POZIOM ROZSZERZONY

Lektury obowiązkowe od Biblii do romantyzmu

40 tematów wypracowania w formule matury rozszerzonej 2027: tematy wskazujące lekturę obowiązkową z epok od starożytności do romantyzmu. Z kluczem: teza, plan, utwory, kontekst i zasady oceniania CKE.

Karta	Temat	Zadania
1	**Biblia, mitologia i tragedia antyczna** Lektury obowiązkowe od Biblii do romantyzmu	7 zad. 245 pkt
2	**Epos, oda i literatura średniowiecza** Lektury obowiązkowe od Biblii do romantyzmu	7 zad. 245 pkt
3	**Dante, renesans, barok i Szekspir** Lektury obowiązkowe od Biblii do romantyzmu	7 zad. 245 pkt
4	**Oświecenie i początki romantyzmu** Lektury obowiązkowe od Biblii do romantyzmu	7 zad. 245 pkt
5	**Mickiewicz, Słowacki i dramat romantyczny** Lektury obowiązkowe od Biblii do romantyzmu	6 zad. 210 pkt
6	**Norwid oraz motywy antyczne i biblijne** Lektury obowiązkowe od Biblii do romantyzmu	6 zad. 210 pkt

JAK KORZYSTAĆ Z ZESTAWU

- Materiał zawiera **40 tematów wypracowania** w formule matury rozszerzonej 2027 (polecenia jak w arkuszach CKE) w sześciu kartach.
- Karta 1 zaczyna się od ramki z wymaganiami PR i kryteriami oceny (35 pkt) oraz wzorcowo rozpisanego tematu.
- Pod każdym tematem jest miejsce na tezę i plan. Klucz na końcu zawiera dla każdego tematu: jak rozumieć problem, przykładową tezę, plan akapitów, trzy utwory (w tym lekturę obowiązkową) z ich funkcją w pracy, sposób przedstawienia, kontekst i typowe pułapki.
- Tematy można zadawać jako pełne wypracowanie (210 minut), jako ćwiczenie planu (15–20 minut) albo jako materiał do rozmowy na lekcji.
- Wersja DOCX pozwala dowolnie edytować tematy i drukować karty osobno.

Biblia, mitologia i tragedia antyczna

Lektury obowiązkowe od Biblii do romantyzmu

KARTA 1/6

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wybrany temat: .....

PRZYPOMNIJ SOBIE

- **Jak wygląda temat na PR 2027.** Arkusz ma dwa tematy do wyboru; piszesz jeden, co najmniej **400 wyrazów**, w 210 minut. W pracy: rozważ problem, odwołaj się do **trzech utworów literackich** (jeden z nich to lektura obowiązkowa – wskazana w temacie albo wybrana z listy w arkuszu), do problematyki i do **sposobu przedstawienia** problemu oraz do **wybranego kontekstu**; przedstaw swoje zdanie i je uzasadnij.
- **Ocena (35 pkt, jak na PP):** spełnienie formalnych warunków polecenia – 1 pkt; kompetencje literackie i kulturowe – 16 pkt; kompozycja wypowiedzi – 7 pkt; język wypowiedzi – 11 pkt (zakres i poprawność środków językowych, ortografia, interpunkcja). Praca krótsza niż 400 wyrazów jest oceniana tylko w dwóch pierwszych kryteriach.
- **Błąd rzeczowy** (np. zła postać, zdarzenie, epoka) obniża ocenę kompetencji literackich; rażące błędy rzeczowe w odwołaniu do lektury mogą przekreślić formalne warunki polecenia.
- **Kontekst funkcjonalny** to taki, który pogłębia odczytanie utworu i służy tezie – a nie ciekawostka dopisana na końcu.
- Temat PR zawsze odwołuje się do **sposobu przedstawienia**: w tej karcie – dialog, mit, psalm, wizja.
- Do lektury obowiązkowej dodaj **co najmniej dwa inne utwory** i jeden funkcjonalny kontekst.

PRZYKŁADY Z WYJAŚNIENIEM

Przykład 1. Temat – Hiob

Teza: Księga Hioba nie tłumaczy cierpienia wprost. Plan: skarga – dysputa – odpowiedź Boga – porównanie z Dżumą.

Podgląd • Pierwsza Ławka

ZADANIA

Zadanie 1. Temat:

Kto cierpi bez winy, ten pyta, a nie wierzy w odpowiedzi, które przychodzą zbyt łatwo.

Sformułowanie przygotowane do zestawu.

Czy cierpienie niewinnego da się wytłumaczyć? Rozważ problem, uwzględniając, jak sposób prowadzenia sporu wpływa na jego wymowę.

W pracy odwołaj się do: *Księgi Hioba* (fragmentów); innych utworów literackich; wybranego kontekstu. Uwzględnij zarówno problematykę, jak i sposób przedstawienia. ___ / 35 pkt

Zadanie 2. Temat: W jaki sposób opowieść o wygnaniu z raju kształtuje obraz człowieka i jak powraca w literaturze? Jaką rolę pełni archetyp utraconego raju?

W pracy odwołaj się do: *Księgi Rodzaju* (fragmentów: opowieść o stworzeniu i wygnaniu z raju); innych utworów literackich; wybranego kontekstu. Uwzględnij zarówno problematykę, jak i sposób przedstawienia. ___ / 35 pkt

Zadanie 3. Temat:

Wszystko ma swój czas, ale żaden czas nie należy do człowieka.

Sformułowanie przygotowane do zestawu.

Czy wobec przemijania jedynym rozsądnym wyborem jest pogodzenie się z ulotnością życia? Rozważ problem i uzasadnij swoje stanowisko.

W pracy odwołaj się do: *Księgi Koheleta*; innych utworów literackich; wybranego kontekstu. Uwzględnij zarówno problematykę, jak i sposób przedstawienia. ___ / 35 pkt

Zadanie 4. Temat: W jaki sposób człowiek zwraca się do Boga w psalmie? Jaką funkcję pełni w tej wypowiedzi forma modlitwy?

W pracy odwołaj się do: *Księgi Psalmów* (fragmentów); innych utworów literackich; wybranego kontekstu. Uwzględnij zarówno problematykę, jak i sposób przedstawienia. ___ / 35 pkt

Zadanie 5. Temat:

Wizja końca zaczyna się wtedy, gdy ktoś chce się dowiedzieć, jak należy żyć dziś.

Sformułowanie przygotowane do zestawu.

Rozważ, jak literatura przedstawia koniec świata i jaką funkcję ma w niej obraz katastrofy. Odwołaj się do Apokalipsy św. Jana.

W pracy odwołaj się do: *Apokalipsy św. Jana* (fragmentów); innych utworów literackich; wybranego kontekstu. Uwzględnij zarówno problematykę, jak i sposób przedstawienia. ___ / 35 pkt

Zadanie 6. Temat: Czy bunt przeciwko porządkowi świata może być służbą ludziom? Rozważ problem, odwołując się do mitu o Prometeuszu.

W pracy odwołaj się do: *Mitologii* Jana Parandowskiego (część I: Grecja); innych utworów literackich; wybranego kontekstu. Uwzględnij zarówno problematykę, jak i sposób przedstawienia. ___ / 35 pkt

Zadanie 7. Temat: Jakie granice władzy ukazuje Sofokles w Antygonie i w jaki sposób los Kreona wpływa na wymowę tragedii?

W pracy odwołaj się do: *Antygony* Sofoklesa; innych utworów literackich; wybranego kontekstu. Uwzględnij zarówno problematykę, jak i sposób przedstawienia. ___ / 35 pkt

PIERWSZA ŁAWKA

Epos, oda i literatura średniowiecza

Lektury obowiązkowe od Biblii do romantyzmu

KARTA 2/6

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wybrany temat: .....

Zadanie 1. Temat:

Wojna odbiera zwycięzcom nie mniej niż pokonanym.

Sformułowanie przygotowane do zestawu.

Czy heroizm usprawiedliwia okrucieństwo wojny? Jaki obraz bohatera tworzy epos Homera i jak odpowiadają mu inne utwory?

W pracy odwołaj się do: *Iliady* Homera (fragmentów); innych utworów literackich; wybranego kontekstu. Uwzględnij zarówno problematykę, jak i sposób przedstawienia. ___ / 35 pkt

Zadanie 2. Temat:

Kto wraca, nie jest już tym, który wyruszył.

Sformułowanie przygotowane do zestawu.

Czy podróż może być drogą do poznania samego siebie? Rozważ problem, odwołując się do Odysei.

W pracy odwołaj się do: *Odysei* Homera (fragmentów); innych utworów literackich; wybranego kontekstu. Uwzględnij zarówno problematykę, jak i sposób przedstawienia. ___ / 35 pkt

Zadanie 3. Temat: Jak poeci wobec przemijania szukają sensu: w radości dnia czy w trwałości dzieła? Rozważ problem i odwołaj się do utworów Horacego.

W pracy odwołaj się do: wybranych utworów Horacego; innych utworów literackich; wybranego kontekstu. Uwzględnij zarówno problematykę, jak i sposób przedstawienia. ___ / 35 pkt

Podgląd • Pierwsza Ławka

Zadanie 4. Temat:

Kto modli się w imieniu wszystkich, ten mówi głosem wspólnoty.

Sformułowanie przygotowane do zestawu.

Jaką funkcję pełni modlitwa zbiorowa w poezji? Rozważ problem, odwołując się do Bogurodzicy.

W pracy odwołaj się do: *Bogurodzicy*; innych utworów literackich; wybranego kontekstu. Uwzględnij zarówno problematykę, jak i sposób przedstawienia. ___ / 35 pkt

Zadanie 5. Temat: W jaki sposób literatura przedstawia cierpienie rodzica po stracie dziecka? Jaką funkcję ma w tych utworach sposób mówienia o bólu?

W pracy odwołaj się do: *Lamentu świętokrzyskiego* (fragmentów); innych utworów literackich; wybranego kontekstu. Uwzględnij zarówno problematykę, jak i sposób przedstawienia. ___ / 35 pkt

Zadanie 6. Temat:

Śmierć nie pyta o urzędy i tytuły, a jednak tylko żywi je pamiętają.

Sformułowanie przygotowane do zestawu.

Czy wobec śmierci wszyscy ludzie są równi? Rozważ problem, odwołując się do Rozmowy Mistrza Polikarpa ze Śmiercią.

W pracy odwołaj się do: *Rozmowy Mistrza Polikarpa ze Śmiercią* (fragmentów); innych utworów literackich; wybranego kontekstu. Uwzględnij zarówno problematykę, jak i sposób przedstawienia. ___ / 35 pkt

Zadanie 7. Temat: Czy honor może wymagać zbyt wiele? Rozważ problem, odwołując się do Pieśni o Rolandzie.

W pracy odwołaj się do: *Pieśni o Rolandzie* (fragmentów); innych utworów literackich; wybranego kontekstu. Uwzględnij zarówno problematykę, jak i sposób przedstawienia. ___ / 35 pkt

Dante, renesans, barok i Szekspir

Lektury obowiązkowe od Biblii do romantyzmu

KARTA 3/6

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wybrany temat: .....

Zadanie 1. Temat: Jak literatura przedstawia karę za winę? Rozważ problem, odwołując się do Boskiej Komedii Dantego.

W pracy odwołaj się do: *Boskiej Komedii* Dantego Alighieri (fragmentów); innych utworów literackich; wybranego kontekstu. Uwzględnij zarówno problematykę, jak i sposób przedstawienia. ___ / 35 pkt

Zadanie 2. Temat:

Wszytki płacze, wszytki łzy Heraklitowe / I lamenty, i skargi Symonidowe,

Jan Kochanowski, *Tren I*

Jak zmienia się postawa poety wobec cierpienia w cyklu Trenów? Jaką rolę pełni kompozycja cyklu?

W pracy odwołaj się do: *Trenów* Jana Kochanowskiego (jako cyklu); innych utworów literackich; wybranego kontekstu. Uwzględnij zarówno problematykę, jak i sposób przedstawienia. ___ / 35 pkt

Zadanie 3. Temat:

Kupić by cię, mądrości, za drogie pieniądze,

Jan Kochanowski, *Tren IX*

Czy mądrość i cnota chronią człowieka przed cierpieniem? Rozważ problem, odwołując się do Trenów IX i XI Jana Kochanowskiego.

W pracy odwołaj się do: trenów IX i XI Jana Kochanowskiego; innych utworów literackich; wybranego kontekstu. Uwzględnij zarówno problematykę, jak i sposób przedstawienia. ___ / 35 pkt

Podgląd • Pierwsza Ławka

Zadanie 4. Temat: Jak poeta mówi o odpowiedzialności wspólnoty za państwo? Rozważ problem, odwołując się do Pieśni V z księgi II Kochanowskiego.

W pracy odwołaj się do: *Pieśni V* (księga II) Jana Kochanowskiego; innych utworów literackich; wybranego kontekstu. Uwzględnij zarówno problematykę, jak i sposób przedstawienia. ___ / 35 pkt

Zadanie 5. Temat: Jak zbrodnia zmienia człowieka i jak literatura przedstawia jej skutki? Rozważ problem, odwołując się do Makbeta.

W pracy odwołaj się do: *Makbeta* Williama Szekspira; innych utworów literackich; wybranego kontekstu. Uwzględnij zarówno problematykę, jak i sposób przedstawienia. ___ / 35 pkt

Zadanie 6. Temat:

Kto za długo waży racje, może nie zdążyć z czynem.

Sformułowanie przygotowane do zestawu.

Czy refleksja paraliżuje działanie? Rozważ problem, odwołując się do Hamleta.

W pracy odwołaj się do: *Hamleta* Williama Szekspira; innych utworów literackich; wybranego kontekstu. Uwzględnij zarówno problematykę, jak i sposób przedstawienia. ___ / 35 pkt

Zadanie 7. Temat: Jak poeci baroku mówią o człowieku wobec przemijania? Jaką rolę pełnią antyteza i paradoks?

W pracy odwołaj się do: wybranych wierszy poetów epoki baroku; innych utworów literackich; wybranego kontekstu. Uwzględnij zarówno problematykę, jak i sposób przedstawienia. ___ / 35 pkt

PIERWSZA ŁAWKA

Oświecenie i początki romantyzmu

Lektury obowiązkowe od Biblii do romantyzmu

KARTA 4/6

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wybrany temat: .....

Zadanie 1. Temat: Czy chciwość niszczy więzi rodzinne? Jak komedia pokazuje skutki skąpstwa?

W pracy odwołaj się do: *Skąpca* Moliera; innych utworów literackich; wybranego kontekstu. Uwzględnij zarówno problematykę, jak i sposób przedstawienia. ___ / 35 pkt

Zadanie 2. Temat:

Satyra prawdę mówi, względów się wyrzeka.

Ignacy Krasicki, *Do króla*

Czy satyra może naprawić świat? Rozważ problem, odwołując się do satyr Krasickiego.

W pracy odwołaj się do: satyr Ignacego Krasickiego; innych utworów literackich; wybranego kontekstu. Uwzględnij zarówno problematykę, jak i sposób przedstawienia. ___ / 35 pkt

Zadanie 3. Temat:

Miłość ojczyzny sprawdza się wtedy, gdy trzeba ją okazać czynem, a nie słowem.

Sformułowanie przygotowane do zestawu.

Jak literatura ukazuje patriotyzm jako cnotę i obowiązek? Rozważ problem, odwołując się do Hymnu do miłości ojczyzny.

W pracy odwołaj się do: *Hymnu do miłości ojczyzny* Ignacego Krasickiego; innych utworów literackich; wybranego kontekstu. Uwzględnij zarówno problematykę, jak i sposób przedstawienia. ___ / 35 pkt

Podgląd • Pierwsza Ławka

Zadanie 4. Temat:

Młodość zmienia świat tylko wtedy, gdy potrafi połączyć zapał ze wspólnym działaniem.

Sformułowanie przygotowane do zestawu.

Jaką rolę przypisuje młodości Mickiewicz w Odzie do młodości? Czy młodzieńczy entuzjazm wystarczy, by zmienić świat?

W pracy odwołaj się do: *Ody do młodości* Adama Mickiewicza; innych utworów literackich; wybranego kontekstu. Uwzględnij zarówno problematykę, jak i sposób przedstawienia. ___ / 35 pkt

Zadanie 5. Temat:

Dla jednych prawdą jest to, co da się zmierzyć, dla innych – to, co da się przeżyć.

Sformułowanie przygotowane do zestawu.

Czy rozum wystarcza do poznania świata? Rozważ problem, odwołując się do Romantyczności Adama Mickiewicza.

W pracy odwołaj się do: *Romantyczności* Adama Mickiewicza; innych utworów literackich; wybranego kontekstu. Uwzględnij zarówno problematykę, jak i sposób przedstawienia. ___ / 35 pkt

Zadanie 6. Temat: Jak poeta ukazuje samotność wygnańca wobec obcej przyrody? Rozważ problem, odwołując się do Sonetów krymskich.

W pracy odwołaj się do: wybranych *Sonetów krymskich* Adama Mickiewicza; innych utworów literackich; wybranego kontekstu. Uwzględnij zarówno problematykę, jak i sposób przedstawienia.

___ / 35 pkt

Zadanie 7. Temat: Czy złamanie zakazu zawsze prowadzi do utraty tego, co najcenniejsze? Rozważ problem, odwołując się do mitu o Orfeuszu i Eurydyce.

W pracy odwołaj się do: *Mitologii* Jana Parandowskiego (część I: Grecja); innych utworów literackich; wybranego kontekstu. Uwzględnij zarówno problematykę, jak i sposób przedstawienia. ___ / 35 pkt

PIERWSZA ŁAWKA

Mickiewicz, Słowacki i dramat romantyczny

Lektury obowiązkowe od Biblii do romantyzmu

KARTA 5/6

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wybrany temat: .....

Zadanie 1. Temat: Jak Mickiewicz przedstawia Rosję i zniewolenie w Dziadach cz. III? Jaką rolę pełni tu sposób przedstawienia?

W pracy odwołaj się do: *Dziadów* cz. III Adama Mickiewicza; innych utworów literackich; wybranego kontekstu. Uwzględnij zarówno problematykę, jak i sposób przedstawienia. ___ / 35 pkt

Zadanie 2. Temat:

Ojczyznę najlepiej widać z oddali, ale najpełniej poznaje się ją w codziennych zwyczajach.

Sformułowanie przygotowane do zestawu.

Jak Mickiewicz kreuje ojczyznę jako wspólnotę obyczaju? Rozważ problem, odwołując się do Pana Tadeusza.

W pracy odwołaj się do: *Pana Tadeusza* Adama Mickiewicza (księgi I, II, IV, X, XI, XII); innych utworów literackich; wybranego kontekstu. Uwzględnij zarówno problematykę, jak i sposób przedstawienia. ___ / 35 pkt

Zadanie 3. Temat: Czy zgoda jest warunkiem trwania wspólnoty? Rozważ problem, odwołując się do Pana Tadeusza.

W pracy odwołaj się do: *Pana Tadeusza* Adama Mickiewicza (księgi I, II, IV, X, XI, XII); innych utworów literackich; wybranego kontekstu. Uwzględnij zarówno problematykę, jak i sposób przedstawienia. ___ / 35 pkt

Podgląd • Pierwsza Ławka

Norwid oraz motywy antyczne i biblijne

Lektury obowiązkowe od Biblii do romantyzmu

KARTA 6/6

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wybrany temat: .....

Zadanie 1. Temat: Jak Norwid ukazuje konflikt sztuki z rzeczywistością? Rozważ problem, odwołując się do Fortepianu Szopena.

W pracy odwołaj się do: *Fortepianu Szopena* Cypriana Kamila Norwida; innych utworów literackich; wybranego kontekstu. Uwzględnij zarówno problematykę, jak i sposób przedstawienia. ___ / 35 pkt

Zadanie 2. Temat: Jak literatura ukazuje bohaterstwo obrońcy? Rozważ problem, odwołując się do Reduty Ordona.

W pracy odwołaj się do: *Reduty Ordona* Adama Mickiewicza; innych utworów literackich; wybranego kontekstu. Uwzględnij zarówno problematykę, jak i sposób przedstawienia. ___ / 35 pkt

Zadanie 3. Temat: Gdzie leży granica ambicji człowieka? Rozważ problem, odwołując się do mitu o Dedalu i Ikarze.

W pracy odwołaj się do: *Mitologii* Jana Parandowskiego (część I: Grecja); innych utworów literackich; wybranego kontekstu. Uwzględnij zarówno problematykę, jak i sposób przedstawienia. ___ / 35 pkt

Zadanie 4. Temat: Czy zakaz lub przepowiednia odbiera człowiekowi wolność wyboru? Rozważ problem, odwołując się do Makbeta.

W pracy odwołaj się do: *Makbeta* Williama Szekspira; innych utworów literackich; wybranego kontekstu. Uwzględnij zarówno problematykę, jak i sposób przedstawienia. ___ / 35 pkt

Podgląd • Pierwsza Ławka

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Matura 2027 polski PR – Lektury obowiązkowe od Biblii do romantyzmu – 40 zadań

Podgląd pokazał 12 z 41 stron. Pełna wersja: 41 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- 40 tematów wypracowania z jednego obszaru matury rozszerzonej 2027 z języka polskiego: Lektury obowiązkowe od Biblii do romantyzmu.
- Przy każdym temacie w kluczu: jak rozumieć problem, przykładowa teza, plan akapitów, trzy utwory (w tym lektura obowiązkowa) z ich funkcją w pracy, sposób przedstawienia, kontekst
- Formuła matury rozszerzonej 2027: 210 minut, 35 pkt, jedno wypracowanie (co najmniej 400 wyrazów) z dwóch tematów do wyboru, trzy utwory literackie, w tym lektura obowiązkowa, i ko
- Tematy i zadania oryginalne – nie powtarzają arkuszy CKE 2023–2026.
- Cytaty wyłącznie z utworów w domenie publicznej.
- Zgodne z podstawą programową 2024 (zakres rozszerzony).
- PDF do druku (41 stron) i DOCX do edycji.
- Pisownia według zasad od 1 stycznia 2026 r.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/matura-2027-polski-pr-lektury-od-biblii-do-romantyzmu-40-zadan